

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK

**NIET BEKOSTIGDE INSTELLING VOOR VOORTGEZET
ONDERWIJS**

DE AMSTERDAMSCH E SCHOOL

School/vestiging: De Amsterdamsche School
Plaats: Amsterdam
BRIN-nummer: 29TC
Datum uitvoering onderzoek: 23 maart 2009
Datum vaststelling rapport: 25 mei 2009

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING

2 OORDELEN

3 CONCLUSIE

BIJLAGE

1 INLEIDING

Dit rapport van de Inspectie van het Onderwijs bevat de uitkomsten van het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs op De Amsterdamsche School te Amsterdam. De Amsterdamsche School is een B3-school: een particuliere school die de status heeft van 'school in de zin van artikel 1, onderdeel b, onder 3 van de Leerplichtwet 1969'. Het onderzoek waarover de inspectie rapporteert, vond plaats op 23 maart 2009.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs door onderzoek te doen naar de aspecten van kwaliteit die zijn vastgelegd in de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT). In het Toezichtkader niet bekostigd voortgezet onderwijs 2008 is uitgewerkt om welke aspecten dit bij een B3-school gaat en op welke wijze het onderzoek door de inspectie vorm en inhoud krijgt.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van het onderwijs met behulp van een beperkte set onderzoeksvragen die ruimte laat voor de wijze waarop de school het onderwijs inricht en tegelijkertijd leidt tot een oordeel over de kwaliteit van het onderwijs. De onderzoeksvragen sluiten nauw aan bij de kwaliteitsaspecten uit de Wet op het onderwijstoezicht (WOT), maar zijn tegelijkertijd zo geformuleerd dat ze niet ingrijpen in de vrijheid van de B3-scholen om zelf de wijze van aanbieden, organisatie en inrichting van het onderwijs te bepalen.

Daarnaast geven de onderzoeksvragen antwoord op de vraag of de school met de wijze waarop zij haar onderwijs inricht voldoende tegemoet komt aan de criteria die de Leerplichtwet 1969 stelt aan een niet uit de openbare kas bekostigde B3-school waar onderwijs wordt gegeven aan leerlingen in de leeftijdsgroep van het voortgezet onderwijs. De beoordeling van de kwaliteitsaspecten vindt derhalve plaats met behulp van onderzoeksvragen die op de eisen die volgens de WOT en Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) van toepassing zijn alsmede op de eisen van 'overeenkomstige inrichting' die volgens de Leerplichtwet 1969 aan B3-scholen van toepassing zijn.

Kwaliteitstoezicht en nalevingstoezicht gaan dan ook 'hand in hand', zodat de inspectie naar aanleiding van het kwaliteitsonderzoek tevens kan vaststellen of De Amsterdamsche School nog steeds voldoet aan de criteria uit de leerplichtwet. Het verschil tussen nalevingstoezicht en kwaliteitstoezicht treedt aan het licht als de inspectie heeft vastgesteld dat een B3-school niet voldoet aan de norm. Als dat een norm is die niet samenvalt met een specifiek wettelijk voorschrift dan is er uitsluitend sprake van kwaliteitstoezicht; is dat echter een norm die wel daarmee samenvalt dan is er tevens sprake van nalevingstoezicht.

De onderzoeksvragen die de inspectie hanteert zijn als volgt geformuleerd:

1. Bereidt het leerstofaanbod de leerlingen voor op het vervolgonderwijs?
2. Krijgen de leerlingen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken?
- 3/4 Leidt het pedagogisch handelen van de leraren/het schoolklimaat tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is?
5. Ondersteunt het didactisch handelen van de leraren het leren van de leerlingen?
6. Wordt de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen gevolgd?
7. Krijgen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding?

8. Liggen de resultaten van de leerlingen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht?
9. Zorgt de school voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs?

Om antwoord te kunnen geven op deze onderzoeksvragen is per kwaliteitsaspect een subvraag of een aantal subvragen geformuleerd. Het overzicht van de onderzoeksvragen en de onderliggende subvragen, alsmede het antwoord van de inspectie daarop vindt u in de bijlage bij dit verslag.

Opbouw van dit rapport

Paragraaf 2 bevat de oordelen van de inspectie ten aanzien van deze onderzoeksvragen, alsmede de onderbouwing daarvan. In paragraaf 3 trekt de inspectie haar conclusies op basis van de bevindingen uit deze paragraaf. Bijlage 1 brengt de uitkomsten van het onderzoek bij De Amsterdamsche School inzichtelijk in beeld.

Onderzoeksmethode

Deze rapportage is gebaseerd op:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
  - schooldocumenten en volgsystemen zijn bestudeerd;
  - in de groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van onderwijsactiviteiten;
  - gesprekken met de directie zijn gevoerd;
  - gesprekken met leerlingen en leraren zijn gevoerd.

2 OORDELEN

In dit hoofdstuk van deze rapportage van De Amsterdamsche School te Amsterdam geeft de inspectie op alle onderzoeksvragen een concluderend antwoord, gevolgd door een korte toelichting.

2.1 Het leerstofaanbod bereidt de leerlingen voldoende voor op het vervolgonderwijs.

Toelichting:

In de onderbouw staan alle kernvakken op het rooster. Uit de leerstofplanning blijkt dat aan alle kerndoelen aandacht wordt besteed. Samenhang tussen vakken wordt onder andere gerealiseerd door de inhouden zoals aangeboden in de zogeheten 'studievaardigheden week' en enkele incidentele projecten.

In de bovenbouw is er regelmatige controle op de uitvoering van de programma's van toetsing en afsluiting. Lichamelijke oefening is in het schooljaar 2007-2008 ingevoerd. Beeldende vorming en tekenen staat ook op het rooster, maar binnen de creatieve vakken krijgt muziekonderwijs nauwelijks aandacht. Dit schooljaar wordt het practicum voor de science vakken uitgebreid.

Het schoolplan 2009-2013 vermeldt summier op welke wijze de school actief burgerschap en sociale integratie wil bevorderen. De inhouden komen aan de orde in de lessen maatschappijleer, geschiedenis en in het examenprogramma aardrijkskunde. Daarnaast organiseert De Amsterdamsche School met dit doel projecten zoals bijvoorbeeld schaduwverkiezingen en onderwerpen met de Jellinek kliniek. In de onderbouw wordt aan actief burgerschap en sociale integratie gericht aandacht besteed met behulp van de methode Leefstijl.

2.2 De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

Toelichting:

Het gaat bij deze onderzoeksvraag niet om de geplande tijd, maar of leerlingen voldoende tijd krijgen zich het leerstofaanbod eigen te maken. Als de resultaten van het onderwijs goed zijn, geldt dat ook voor de onderwijstijd. Bij De Amsterdamsche School krijgen leerlingen voldoende tijd om die inzichten te verwerven die noodzakelijk zijn om op een bij hen passend niveau in het voortgezet onderwijs te functioneren.

2.3/2.4 Het pedagogisch handelen van de leraren/het schoolklimaat leidt tot een veilige en motiverende schoolomgeving.

Toelichting:

De Amsterdamsche School is een kleinschalige school met circa 90 leerlingen. Leerlingen, personeel en schoolleiding kennen elkaar en melden een sterk gevoel van verbondenheid, respect en veiligheid. Elke leerling heeft een persoonlijke mentor. Als opvallend punt melden leerlingen dat mentoren ook naar huis bellen wanneer het goed gaat met de leerlingen.

Er is een reglement met regels en gedragbepalingen. De dagleiding spreekt zowel leraren als leerlingen aan op opvallend, eventueel niet acceptabel gedrag. Indien nodig worden er maatregelen getroffen om afspraken te handhaven. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor het maken van huiswerk en een extra terugkomdag op zaterdag.

2.5 Het didactisch handelen van de leraren ondersteunt het leren van de leerlingen.

Toelichting:

De vakleraren geven les met behulp van methoden. Voor elke leerling is er een afzonderlijk leerplan opgesteld. Indien nodig wordt er in de studiebegeleidingslessen extra hulp geboden. Dat kan door de vakdocent gedaan worden of door de onderwijsassistent. Verder zijn de groepen zo klein dat gedurende de lessen van 60 minuten alle leerlingen persoonlijk aandacht van de leraar krijgen.

De lessen worden in het Nederlands gegeven.

2.6 De voortgang in de ontwikkeling van leerlingen wordt voldoende gevolgd.

Toelichting:

Vóór de definitieve beslissing tot toelating wordt zo mogelijk gebruik gemaakt van informatie van de vorige school. Bij plaatsing in een hogere groep dan het overgangsbewijs aangeeft, wordt een 'verklaring van geen bezwaar' gevraagd bij de school van herkomst.

De school volgt de vorderingen op de verschillende vakgebieden, alsmede de voortgang van de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen. Dit schooljaar zijn, naast het gebruikelijke dyslexieonderzoek en de Schoolvragenlijst, de Cito toetsen voor de brugklas en het tweede leerjaar ingevoerd.

De gegevens van alle leerlingen worden – met de belangrijkste kenmerken uit het toelatingsgesprek – in het leerlingvolgsysteem (lvs) ingevoerd. De vorderingen van de leerlingen, specifieke afspraken en oudercontacten, aantekeningen uit leerlingenbesprekingen en daaruit volgende actiepunten houdt men in het digitale lvs bij.

2.7 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen voldoende passende zorg en begeleiding.

Toelichting:

Voor elke leerling is een plan gemaakt waarin is vastgelegd welke leerstof wordt verwerkt. Wekelijks hebben de conrector bovenbouw en de conrector onderbouw één op één gesprekken met de mentoren.

Er zijn rapportvergaderingen en sinds dit schooljaar ook leerlingvergaderingen waarin een klas en de leerlingen daarin worden besproken.

Voor elke leerling zijn studiebegeleidingsuren ingeroosterd. Dat zijn uren waarin de leerling zelfstandig werkt en begeleiding door de onderwijsassistent en/of een vakleraar krijgt.

Voor leerlingen die dat nodig hebben, is er specifieke leerlingenzorg beschikbaar. Zo is er een handelingsprotocol voor leerlingen met dyslexie en geven docenten verschillende trainingen op het gebied van faalangstreductie. Over de effecten ervan wordt mondeling gecommuniceerd.

2.8 De school kan aantonen dat de resultaten van de leerlingen ten minste op het niveau liggen dat mag worden verwacht.

Toelichting:

De inspectie heeft hierbij voornamelijk gekeken naar de slagingspercentages voor het staatsexamen over de afgelopen jaren. Alle leerlingen worden opgeleid voor het staatsexamen, soms via een versnelde opleiding en soms via een tweejarig traject. De school publiceert haar slagingspercentages op de website. Daaruit is een positieve trend waarneembaar. De gemiddelde slagingspercentages over de afgelopen vijf jaar zijn respectievelijk 77% voor het vmbo-t, 74% voor het havo en 78% voor het vwo. In het afgelopen schooljaar 2007-2008 zijn er respectievelijk 100% leerlingen geslaagd voor het vmbo-t, 81% voor het havo en 90% voor het vwo. De meeste leerlingen stromen door naar vervolgonderwijs. Het succes van leerlingen in de vervolgonopleidingen is niet in beeld gebracht. Evenmin is in beeld gebracht het aantal tussentijdse (voor het staatsexamen) uitgestroomde leerlingen en de mate van succes in vervolgonopleidingen elders.

2.9 De school zorgt voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

Toelichting:

De school heeft haar taken en verantwoordelijkheden belegd en vastgelegd. Het schoolplan 2007-2011 voldoet aan de formele eisen. Het vermeldt hoe het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid en de kwaliteitszorg invulling krijgt. Sterke en zwakke punten worden inzichtelijk weergegeven. De school maakt de procedure niet duidelijk hoe zij ouders en andere betrokkenen informeert over de kwaliteit van de school c.q. de behaalde resultaten (horizontale verantwoording). De slagingspercentages worden wel op de site van de school vermeld en daardoor vindt ten dele een verantwoording over de opbrengsten plaats.

De kwaliteit van individuele leraren komt aan de orde in functioneringsgesprekken. Voordat het functioneringsgesprek plaatsvindt, woont een collega een les bij van de betrokken leraar en geeft daarop feedback.

Eind schooljaar 2005-2006 is een eerste tevredenheidsonderzoek onder de leerlingen gehouden. Dit onderzoek is in 2007-2008 herhaald. De contacten met ouders vinden vooral mondeling plaats: twee maal per jaar organiseert de school een ouderdag, daarnaast is er gemiddeld elke vijf weken telefonisch contact. Hoewel in het algemeen van een grote mate van individuele tevredenheid sprake is, zou van de contacten met ouders van tijd tot tijd een schoolbrede analyse kunnen worden gemaakt. De schoolleiding heeft het voornemen dit schooljaar 2008-2009 nog een enquête onder ouders af te nemen.

Bij de aanvang van het schooljaar 2008 – 2009 zijn aan De Amsterdamsche School 30 leraren verbonden: 17 leraren zijn bevoegd voor het onderwijs dat zij geven, 10 leraren zijn onderbevoegd of onbevoegd maar studeren voor een passende bevoegdheid, 2 leraren zijn deels bevoegd (beide docenten geven les in 2 vakken, waarvoor zij voor 1 van deze vakken wel en voor 1 van deze vakken niet bevoegd zijn). Voor deze 2 docenten is een vrijstelling wegens buitengewone bekwaamheid aangevraagd. Ten slotte is er 1 onbevoegde leraar die – conform de ruimte die de WVO daartoe biedt - het betreffende vak ten hoogste een jaar zal geven. Daarnaast zijn er 2 oproepleraars in dienst die beiden bevoegd zijn voor het onderwijs dat zij verzorgen.

Verder heeft de school onderwijsassistenten in dienst.

Van alle (min één voor wie een aanvraag loopt) personeelsleden is een Verklaring omtrent het gedrag in het dossier aanwezig.

3 CONCLUSIES

De Inspectie van het Onderwijs is van oordeel dat de kwaliteit van het onderwijs op De Amsterdamsche School voldoet aan de voor het voortgezet onderwijs vastgestelde minimumnormen. Alle antwoorden op de onderzoeksvragen zijn positief.

BIJLAGE 1:

Overzicht uitkomsten kwaliteitsonderzoek De Amsterdamsche School te Amsterdam

Voor de kolommen met als opschrift 'ja' geldt tevens 'voldoende of in voldoende mate'; voor de kolommen met als opschrift 'nee' geldt tevens 'niet voldoende of niet in voldoende mate'.

Onderzoeksvraag 1	ja	nee
Het leerstofaanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs.	●	
Deelaspecten:		
1.1 het leerstofaanbod in de eerste twee leerjaren is dekkend voor de kerndoelen van de onderbouw	●	
1.2 Het leerstofaanbod in de eerste twee leerjaren is eveneens gericht op het verwerven van kennis, inzicht en vaardigheden van één of meer andere talen dan Engelse taal, en de keuze van die talen is afgestemd op het niveau van het vervolgonderwijs aansluitend aan de kerndoelen dat van de leerling mag worden verwacht.	●	
1.3 Het leerstofaanbod na de kerndoelen stelt leerlingen in staat hun onderwijsloopbaan voort te zetten op een niveau dat van de leerling verwacht mag worden.	●	
1.4 De leerbronnen dragen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en burgerschap met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.	●	
Onderzoeksvraag 2	ja	nee
De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.	●	
Deelaspecten:		
2.1 De school realiseert voldoende onderwijstijd	●	
Onderzoeksvraag 3/4	ja	nee
Het pedagogisch handelen van de leraren/het schoolklimaat leidt tot een leeromgeving die volgens maatschappelijk breed gedragen uitgangspunten veilig en motiverend is.	●	
Deelaspecten:		
3.1/4.1 De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.	●	
3.2/4.2 De leraren bevorderen dat leerlingen op een respectvolle wijze met elkaar omgaan.	●	
3.3/4.3 De leraren/ de leerlingen handhaven de afgesproken gedragsregels.	●	
Onderzoeksvraag 5	ja	nee
Het didactisch handelen van de leraren ondersteunt het leren van de leerlingen.	●	
Deelaspecten:		
5.1 De leraren stemmen het didactisch handelen af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.	●	
5.2 Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven.	●	
Onderzoeksvraag 6	ja	nee
De voortgang in de ontwikkeling van leerlingen wordt gevolgd.	●	
Onderzoeksvraag 7	ja	nee
Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende zorg en begeleiding.	●	
Deelaspecten:		
7.1 De school signaleert welke leerlingen zorg nodig hebben.	●	
7.2 De school bepaalt de aard van de zorg die gesignaleerde leerlingen nodig hebben.	●	
7.3 De school voert de zorg daadwerkelijk uit.	●	

Onderzoeksvraag 8	ja	nee
De resultaten van de leerlingen liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht.	●	

Onderzoeksvraag 9	ja	nee
De school zorgt voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.	●	
Deelaspecten:		
9.1 De school verantwoordt zich over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.	●	
9.2 Er is een schoolplan waarin is vastgelegd hoe die verantwoording in zijn werk gaat.	●	
9.3 Het schoolplan geeft een beschrijving van het beleid inzake het onderwijs, gericht op participatie in de pluriforme samenleving.	●	
9.4 De school zorgt ervoor dat de leraren bevoegd zijn en over een verklaring omtrent het gedrag beschikken.	●	